

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Osaston mallisäännöt

Hyväksytty 27.5.2026

Sisällysluettelo

1 § Nimi, kotipaikka ja toiminta-alue	2
2 § Tarkoitus ja tehtävät	2
3 § Jäsenet	3
4 § Jäsenmaksut	3
5 § Jäsenen eroaminen osastosta	4
6 § Jäsenen erottaminen osastosta	4
7 § Kannatusjäsenyys	4
8 § Osaston kokoukset	5
9 § Johtokunta	6
10 § Äänioikeus ja vaalikelpoisuus	7
11 § Osaston toiminta, taloudenhoito ja tilin-/toiminnantarkastus	7
12 § Osaston eroaminen ja erottaminen	8
13 § Osaston toiminnan lopettaminen ja purkaminen	8
14 § Sääntöjen muuttaminen	9
15 § Saavutetut jäsenoikeudet	9

1 § NIMI, KOTIPAikka JA TOIMINTA-ALUE

1. Yhdistyksen eli ammattiosaston nimi on XXXXX
ja sen kotipaikka on XXXXX
ja sen toiminta-alue on XXXXX

2. Ammattiosastoista käytetään näissä säännöissä nimitystä osasto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:stä nimitystä liitto.

2 § TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

1. Osaston tarkoituksena on koota palvelu- ja niitä lähellä olevilla aloilla työskentelevät palkansaajat, ammattiin opiskelevat, pelkästään itsensä työllistävät yrittäjät ja ammatinharjoittajat sekä työttömät toimimaan taloudellisen, sosiaalisen ja oikeudellisen aseman ja elämisen laadun parantamiseksi.

2. Tarkoituksensa toteuttamiseksi osasto

a. tekee järjestämistyötä ja ohjaa alan työntekijöiden, toimihenkilöiden, pelkästään itsensä työllistävien yrittäjien ja ammatinharjoittajien sekä opiskelijoiden liittymistä osastoihin
b. valvoo ja seuraa, että työpaikoilla noudatetaan liiton solmimien työehtosopimusten ehtoja sekä työsuhteita ja työolosuhteita sääteleviä sopimuksia ja säädöksiä.

Ammattiosasto ei tee jäseniään koskevia työehtosopimuksia

c. edistää ja tukee alueensa luottamushenkilöiden ja työpaikkojen toimintaa ja organisoitumista

d. toimii liiton muiden osastojen kanssa ja harjoittaa yhteistyötä muiden rekisteröityjen ammattijärjestöjen ja ay-liikkeen tarkoituksella tukemien rekisteröityjen yhdistysten sekä työttömyyskassan kanssa ja voi tukea niiden toimintaa taloudellisesti

e. tekee esityksiä, antaa lausuntoja ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen ja alueelliseen päätöksentekoon jäsenten ja heidän edustajiensa työ- ja elinolosuhteita sekä asemaa koskeissa kysymyksissä ja edistää työelämän tuntemusta ja yhteiskunnallista tietoisuutta, yhteisvastuuta ja ammatillista osaamista

f. harjoittaa tiedotustoimintaa mm. osaston ja liiton tunnetuksi tekemiseksi

g. järjestää kokouksia, kursseja, koulutus- ja vapaa-ajan tilaisuuksia sekä muuta jäsenistön sivistys-, virkistys- ja harrastustoimintaa.

3. Osasto voi hallita ja omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta, joiden käyttö palvelee osaston toiminnan tarkoitusta. Toimintansa tukemiseksi osasto voi vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja rahankeräyksiä. Osasto ei voi perustaa säätiöitä eikä säätiöidä omaisuutta ja varoja.

4. Osastojen jäsenrekisteriä ylläpitää osaston toimeksiannosta liitto.

5. Osasto kuuluu jäsenenä Palvelualojen ammattiliittoon PAM ry:een, ruotsiksi Servicefacket PAM rf.

6. Osasto on puolueisiin sitoutumaton.

7. Niissä asioissa, joista ei näissä säännöissä ole määräyksiä, noudattaa osasto liiton sääntöjä ja hallinnon päätöksiä ja yhdistyslakia.

3 § JÄSENET

1. Osaston jäseniksi voidaan hyväksyä palvelu- ja siihen läheisesti liittyvillä aloilla sekä eräillä erityisaloilla työskentelevät työntekijät, ammattiin opiskelevat, toimihenkilöt ja esihenkilöt sekä pelkästään itsensä työllistävät yrittäjät ja ammatinharjoittajat.
2. Jäsenyys alkaa siitä päivästä, josta alkaen jäsenmaksut on maksettu, aikaisintaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin jäsenhakemus on vastaanotettu.
3. Jäsenet hyväksyy osaston johtokunta. Mikäli johtokunta ei hyväksy jäsenyyttä, jäseneksi pyrkivä voi saattaa asian osaston kokouksen ratkaistavaksi. Osaston kokouksen tulee pyytää liiton hallituksen lausunto ennen asian ratkaisemista.
4. Liiton osastoissa voivat vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät jäsenet jatkaa jäsenyyttään osaston eläkeläisjäsenenä.
5. Alojen oppilaitoksissa opiskelevat voivat liittyä osaston opiskelijajäseniksi. Siirryttyään työelämään liiton järjestämisalalle opiskelijajäsen saavuttaa täydet jäsenoikeudet samoin edellytyksin kuin uusi jäsen.
6. Kotimaisen tai pohjoismaisen ammattiyhdistyksen jäsen voi 30 päivän sisällä siitä, kun jäsenyys on päättynyt edellisessä liitossa, siirtyä osaston jäseneksi, jos hän työskentelee liiton järjestämisalalla. Näin siirtynyt jäsen saa jäsenyyden katkeamatta liiton sääntöjen mukaiset oikeudet.

4 § JÄSENMAKSUT

1. Osaston jäsenen on suoritettava jäsenmaksu veronalaisista palkkatuloistaan sekä työttömyyskassan maksamista veronalaisista etuuksista. Ammatinharjoittaja- ja yrittäjäjäsen suorittaa jäsenmaksun eläkevakuutusmaksun perusteena olevasta ansiotulosta lukuun ottamatta aikaa, jona hän säilyttää Palvelualojen työttömyyskassan jäsenyyden. Tällöin hänen jäsenmaksunsa määräytyy viimeksi saadun ennakkopidätyksen alaisen palkkatulon perusteella.
2. Liiton valtuusto päättää vuosittain jäsenmaksujen suuruudesta.
3. Osaston jäsen on vapautettu jäsenmaksusta
  - a. ollessaan vailla veronalaista palkkatuloa tai työttömyyskassan maksamaa veronalaista etuutta
  - b. ollessaan ulkomailla ammattiliiton jäsenenä ja maksaessaan tälle jäsenmaksua.
4. Jäsenmaksuista vapautuvan jäsenen on viipymättä ilmoitettava liitolle vapautumisen syy ja arvioitu kesto aika.
5. Liiton valtuusto voi päättää enintään kuuden (6) kuukauden jäsenmaksun suuruudesta ylimääräisen jäsenmaksun perimisestä.

6. Osaston eläkeläis- ja opiskelijajäseniltä ei peritä jäsenmaksua.
7. Liittoon tilitetyistä jäsenmaksuista, ylimääräistä jäsenmaksua lukuun ottamatta, palautetaan osastolle liiton valtuuston vuosittain päättämä perus- ja kannusteosa.
8. Osaston jäsenten jäsenmaksun perusosan saamiseksi osaston on vuosittain toukokuun loppuun mennessä toimitettava liittoon toiminta- ja tilikertomuksensa viimeksi kuluneelta toimintavuodelta sekä ilmoituksen toimihenkilöistään.
9. Jäsenmaksupalutteen kannusteosan perusteista päättää vuosittain liiton valtuusto.
10. Yksityiskohtaiset ohjeet jäsenmaksun perinnästä, jäsenmaksuista vapautumisesta, tilityksestä ja osastojen osuuden suorittamisesta antaa liiton hallitus.

5 § JÄSENEEN EROAMINEN OSASTOSTA

1. Jäsenen on ilmoitettava eroamisesta kirjallisesti liiton toimistoon, johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla siitä osaston kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.
2. Jäsenen erotessa hän on velvollinen suorittamaan erääntyneet jäsenmaksunsa.
3. Jäsen voidaan katsoa eronneeksi osastosta, jos hän on jättänyt jäsenmaksunsa maksamatta kolmen (3) kuukauden ajalta.

6 § JÄSENEEN EROTTAMINEN OSASTOSTA

1. Johtokunta voi erottaa jäsenen
  - a. jos hän tahallisesti rikkoo liiton tai osaston sääntöjä, kieltäytyy noudattamasta lakiin ja sääntöihin perustuvia osaston johtokunnan ja liiton hallituksen ja valtuuston ja liittokokouksen päätöksiä tai toimii muuten liiton ja osaston etujen vastaisesti
  - b. jos hän jäseneksi liittyessään on antanut itsestään harhaanjohtavia tietoja
  - c. jos hän on kavaltanut ammattiosaston tai liiton varoja
  - d. jos hän on toiminut muuten vahingollisella tavalla osastoa tai liittoa kohtaan.
2. Johtokunta voi erottaa jäsenen myös
  - a. jos hän laiminlyö vakinaisten tai ylimääräisten jäsenmaksujen suorittamisen yli kolmen (3) kuukauden ajalta
  - b. jos hän siirtyy alalle, josta hän ei sääntöjen 3 §:n mukaan voi liittyä osaston jäseneksi.

7 § KANNATUSJÄSENYYS

1. Osasto voi päättää, että 3 §:n tarkoittamat, toisen ammattiosaston varsinaiset jäsenet voivat liittyä osastoon kannatusjäseniksi. Päätös kannatusjäsenyydestä tehdään osaston kokouksessa.
2. Kannatusjäsenillä ei ole äänioikeutta eivätkä he ole vaalikelpoisia osastossa, johon he kuuluvat vain kannatusjäseninä.

3. Kannatusjäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus osaston kokouksissa ja tilaisuuksissa.
4. Kannatusjäsenen vuosittaisesta kiinteästä jäsenmaksusta sekä jäseneduista päättää osaston syyskokous.
5. Osaston johtokunta hyväksyy kannatusjäsenet. Osasto pitää luetteloa kannatusjäsenistään ja hoitaa näiden osalta jäsenmaksun perinnän.
6. Kannatusjäsenyys päättyy jäsenen ilmoituksesta tai varsinaisen osaston jäsenyyden päättyessä 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla.
Kannatusjäsen voidaan katsoa eronneeksi, jos hän ei ole maksanut kannatusjäsenmaksuaan kolmen (3) kuukauden kuluessa eräpäivästä.

8 § OSASTON KOKOUKSET

1. Osasto kokoontuu johtokunnan kutsusta. Kokouskutsussa on mainittava tärkeimmät esille tulevat asiat. Osaston kokous on järjestettävä myös, jos kymmenesosa osaston äänioikeutetuista jäsenistä sitä kirjallisesti vaatii. Vaatimuksessa on yksilöitävä käsiteltävä asia. Kokous on järjestettävä kuukauden kuluessa siitä, kun vaatimus on esitetty johtokunnalle.
2. Jäsenellä on oikeus tehdä esityksiä osaston kokouksen käsiteltäväksi. Esitykset toimitetaan johtokunnalle, jonka on oman lausuntonsa ohella valmisteltava ne seuraavaan kokoukseen. Jos asia on kiireellinen, se voidaan käsitellä osaston kokouksen päätöksellä heti, ellei yhdistyslaki toisin määrää.
3. Päätökset kokouksessa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä, mikäli näissä säännöissä ei ole toisin määrätty. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni ja vaaleissa arpa.
4. Osaston omaisuuden pääosan tai edes sen merkittävän osan vastikkeetonta siirtämistä tai luovuttamista koskevat päätökset tehdään osaston sääntömääräisessä kokouksessa $\frac{3}{4}$ äänten enemmistöllä. Ennen tällaisen päätöksen tekoa on siihen pyydettyä liiton hallituksen lupa.
5. Liiton toimihenkilöillä ja muilla liiton nimeämillä edustajilla sekä eläkeläis- ja opiskelijajäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus osaston kokouksissa ja tilaisuuksissa.
6. Syys- ja kevätkokouksesta on ilmoitettava osaston jäsenille vähintään 14 päivää ja muista kokouksista 5 päivää ennen kokouksen pitämistä jäsenten yleisesti käyttämissä viestintäkanavissa siten, että jokaisella jäsenellä on mahdollisuus saada tieto kokouksesta.
7. Johtokunnan päätöksellä osaston kokouksen voi järjestää kokonaan tai osittain tietoliikenneyhteyden ja muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana. Tästä on mainittava kokouskutsussa.
8. Loka-joulukuussa pidettävässä syyskokouksessa

- a. päätetään johtokunnan toimikauden pituudesta, joka on joko yksi (1) tai kaksi (2) kalenterivuotta
- b. valitaan johtokunnan puheenjohtaja, jota kutsutaan osaston puheenjohtajaksi sekä varapuheenjohtaja ja sihteeri
- c. päätetään johtokunnan muiden varsinaisten jäsenten (2-10) ja joko heidän henkilökohtaisten varajäsenten tai yleisvarajäsenten (vähintään 2) lukumäärästä
- d. valitaan johtokunnan varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
- e. päätetään johtokunnan jäsenten ja toimihenkilöiden palkkiosta ja kustannusten korvaamisesta
- f. valitaan seuraavaksi tilikaudeksi yksi (1) tai kaksi (2) toiminnantarkastajaa ja varahenkilö(t) tai lain edellyttäessä tilintarkastaja ja varatilintarkastaja
- g. hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio seuraavalle toimintakaudelle
- h. käsitellään jäsenten, johtokunnan ja liiton hallituksen esittämät asiat
- i. päätetään osaston kokousten koollekutsumistavasta.

9. Helmi-toukokuussa pidettävässä kevätkokouksessa

- a. esitetään edellisen vuoden toimintakertomus sekä tilinpäätös
- b. esitetään toiminnantarkastajan/toiminnantarkastajien tai tilintarkastajan kertomus ja päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle
- c. päätetään ylijäämän käyttämisestä tai alijäämän kattamisesta
- d. käsitellään jäsenten, johtokunnan ja liiton hallituksen esittämät asiat.

9 § JOHTOKUNTA

1. Osaston asioita ja omaisuutta hoitaa sen hallituksena 1 tai 2 kalenterivuodeksi kerrallaan valittu johtokunta.
2. Johtokunnan toimikausi alkaa syyskokousta seuraavan kalenterivuoden alusta.
3. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja, jota kutsutaan osaston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtaja ja sihteeri. Näiden lisäksi johtokuntaan kuuluu vähintään kaksi (2) ja enintään kymmenen (10) varsinaista sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä tai vähintään kaksi (2) yleisvarajäsentä. Yleisvarajäsenet tulevat varsinaisen jäsenen sijaan siinä järjestyksessä kuin heidät on merkitty syyskokouksen pöytäkirjaan.
4. Johtokunta valitsee taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt sekä mahdollisten jaostojen jäsenet.
5. Johtokunnan tehtävänä on
  - a. johtaa osaston toimintaa, taloutta ja hallintoa
  - b. valmistella osaston kokouksessa käsiteltävät asiat ja kutsua kokous koolle
  - c. huolehtia osaston kokousten päätösten toteutumisesta
  - d. laatia osaston toiminta- ja tilikertomukset
  - e. laatia ehdotukset osaston toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi
  - f. hyväksyä ja erottaa jäsenet
  - g. ottaa ja erottaa osaston palkalliset työntekijät.

6. Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen siirtyy vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle taikka eroaa tai erotetaan osastosta, päättyy johtokunnan jäsenyys välittömästi. Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen siirtyy muutoin kuin tilapäisesti liiton järjestämisalalta tai jättää saapumatta kahteen peräkkäiseen kokoukseen sekä ilman perusteltua syytä jättää siitä ilmoittamatta, erottaa osaston kokous hänet johtokunnasta.
7. Osaston kokous valitsee eronneen tai erotetun johtokunnan jäsenen tilalle uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
8. Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessa estyneenä varapuheenjohtajan kutsusta tai kun kolme johtokunnan jäsentä sen katsoo tarpeelliseksi. Johtokunta on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja enemmistö johtokunnan jäsenistä on läsnä.
9. Johtokunnan kokous voidaan pitää johtokunnan jäsenten enemmistön suostumuksella myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.
10. Osaston nimen kirjoittavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri sekä johtokunnan siihen määräämät toimihenkilöt, aina kaksi yhdessä.

10 § ÄÄNIOIKEUS JA VAALIKELPOISUUS

1. Äänioikeutettu vaaleissa ja äänestyksissä on sellainen jäsen, joka on suorittanut liiton valtuuston vuosittain päättämän jäsenmaksun tai olleensa sääntöjen nojalla vapautettu jäsenmaksujen suorittamisesta.
2. Vaalikelpoinen on vaaleissa ja äänestyksissä sellainen jäsen, joka on suorittanut liiton valtuuston vuosittain päättämän jäsenmaksun tai olleensa sääntöjen nojalla vapautettu jäsenmaksujen suorittamisesta.
3. Eläkeläis- ja opiskelijajäsenet eivät ole vaalikelpoisia vaaleissa eikä heillä ole äänioikeutta vaaleissa ja äänestyksissä.
4. Liiton ja osastojen palkatut toimihenkilöt eivät ole vaalikelpoisia.

11 § OSASTON TOIMINTA, TALOUDENHOITO JA TILIN-/TOIMINNANTARKASTUS

1. Osaston tilikausi on kalenterivuosi.
2. Osastolla on joko yksi (1) tai kaksi (2) toiminnantarkastajaa tai lain edellyttäessä tilintarkastaja sekä näillä varahenkilö(t).
3. Toiminnantarkastajan/toiminnantarkastajien tai tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa tilivuositain hallinto ja tilit ja antaa johtokunnalle toiminnan- tai tilintarkastuskertomus viimeistään kaksi viikkoa ennen kevätkokousta. Tilinpäätös ja toimintakertomus on toimitettava toiminnantarkastajalle/toiminnantarkastajille tai tilintarkastajalle vähintään yhtä (1) kuukautta ennen kevätkokousta.

4. Osaston toiminnantarkastaja/toiminnantarkastajat tai tilintarkastaja tai liiton hallituksen määräämä tarkastaja voivat milloin tahansa tarkastaa osaston hallinnon ja tilit.
5. Osaston jäsenten jäsenmaksun perusosan saamiseksi osaston on vuosittain toukokuun loppuun mennessä toimitettava liittoon toiminta- ja tilikertomuksensa viimeksi kuluneelta toimintavuodelta sekä ilmoituksen toimihenkilöistään.
6. Osaston jäsenten jäsenmaksun kannusteosan saamiseksi osaston on täytettävä liiton valtuuston asettamat toiminnan edellytykset.

12 § OSASTON EROAMINEN JA EROTTAMINEN

1. Jos osasto haluaa erota liitosta, siitä on ilmoitettava liitolle yhdistyslain mukaisesti. Ilmoitukseen on liitettävä pöytäkirjat niistä kokouksista, joissa eroamisesta on päätetty.
2. Osaston jäsensuhde lakkaa kuuden (6) kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemistä ensiksi seuraavan kesä- tai joulukuun viimeisen päivän jälkeen.
3. Osaston eroamista koskeva asia on käsiteltävä kahdessa osaston kokouksessa, joiden väliaika on vähintään kaksi (2) viikkoa. Ehdotus osaston eroamisesta raukeaa, ellei vähintään 3/4 osaston läsnä olevista äänioikeutetuista jäsenistä sitä pidetyissä kokouksissa kannata.
4. Osasto voidaan erottaa liitosta, jos se
  - a. toimii liiton toiminnan tarkoitusta vastaan
  - b. ei noudata sääntöjä ja liittokokouksen, liiton valtuuston ja hallituksen päätöksiä
  - c. ei erota jäsenyydestä sellaista jäsentä, joka toimii vastoin osaston tai liiton sääntöjä tai liittokokouksen, liiton valtuuston ja hallituksen päätöksiä.
5. Osaston erottamisesta päättää liiton hallitus. Osastoa on kuultava ennen erottamispäätöksen käsittelyä. Osasto voi valittaa päätöksestä liiton valtuustolle. Valitus on toimitettava kirjallisesti hallitukselle kuukauden kuluessa osaston saatua kirjallisen tiedon erottamisesta.
6. Eronnut tai erotettu osasto menettää kaikki oikeutensa liitossa. Osasto ei saa takaisin liitolle suorittamiaan maksuja eikä sillä ole oikeutta liiton rahastoihin tai muuhun omaisuuteen. Liitto ei vastaa eronneen tai erotetun osaston veloista, jollei toisin ole sovittu.

13 § OSASTON TOIMINNAN LOPETTAMINEN JA PURKAMINEN

1. Jos osasto puretaan, sen jäljellä olevat varat siirretään purkavan kokouksen päätöksellä joko liiton toiselle osastolle tai liitolle käytettäväksi ammattiyhdistysliikettä edistäviin tarkoituksiin. Liitto ei vastaa niistä veloista, joita osastolla oli sen purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi, jollei toisin ole sovittu.
2. Toiminnan lopettamisesta ja purkamisesta voi päättää osaston kokous 3/4 enemmistöllä äänestyksessä annetuista äänistä.

3. Osaston toiminnan lopettamisesta ja purkamisesta on johtokunnan ilmoitettava viikon kuluessa liiton hallitukselle oikeaksi todistetuilla pöytäkirjajäljennöksillä.

14 § SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia osaston sääntömääräisessä kokouksessa, jos esitettyjä muutoksia kannattaa vähintään 2/3 äänestyksessä annetuista äänistä ja liiton hallitus ne hyväksyy. Sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettava kokouskutsussa.

15 § SAAVUTETUT JÄSENOIKEUDET

Aikaisempien sääntöjen perusteella saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.